

OBSAH

Predhovor (kolektív autorov)	7
1. Všeobecná psychológia (M. Verešová)	9
1.1. Historické korene a základné kategórie psychológie	9
1.1.1. Psychika človeka	11
1.2. Psychické javy u človeka	16
1.2.1. Kognitívne (poznávacie) psychické procesy	17
1.2.1.1. Pocívanie.....	17
1.2.1.2. Vnímanie (percepcia)	19
1.2.1.3. Predstavy a fantázia	20
1.2.1.4. Pozornosť.....	22
1.2.1.5. Pamäť a učenie	23
1.2.1.6. Myslenie, reč, inteligencia	27
1.2.2. Emócie a city	30
1.2.3. Vôľové procesy a motivácia	32
1.3. Záťaž a jej zvládanie.....	35
1.3.1. Záťaž a stres	35
1.3.2. Frustrácia, deprivácia	37
1.4. Aplikácia všeobecnej psychológie v zdravotníctve	38
2. Vývinová psychológia (A. Juhásová)	43
2.1. Predmet vývinovej psychológie	43
2.1.1. Metódy vývinovej psychológie	44
2.2. Vybrané teórie psychického vývinu	45
2.3. Charakteristika jednotlivých období života	47
2.3.1. Prenatálne obdobie	47
2.3.2. Novorodenecké obdobie (od narodenia do konca 1. mesiaca)	48
2.3.3. Dojčenské obdobie (od konca 1. mesiaca do konca 1. roka).....	49
2.3.4. Obdobie batolaťa (od konca 1. roka do konca 3. roka).....	51
2.3.5. Predškolské obdobie (3 – 6 rokov)	52
2.3.6. Mladší školský vek (6 – 11 rokov)	54
2.3.7. Obdobie dospievania (11 – 21 rokov)	56
2.3.8. Obdobie dospelosti (21 – 60 rokov)	58
2.3.9. Obdobie staroby (60 – 75 rokov, pokročilá staroba od 75. roka)	60
2.4. Aplikácia vývinovej psychológie v zdravotníctve	61
2.4.1. Poruchy detského vývinu	62
2.4.1.1. Niektoré významné poruchy psychického vývinu u detí	64
2.4.2. Ohrozenie psychického vývinu dieťaťa.....	70
3. Psychológia osobnosti (M. Verešová)	73
3.1. Definícia a história pojmu osobnosť a psychológia osobnosti	73
3.2. Vývin a formovanie osobnosti.....	75
3.2.1. Determinanty vývinu osobnosti.....	75
3.2.2. Utváranie osobnosti	77
3.3. Vrstvy, typy a črty osobnosti	82
3.3.1. Opis vrstiev osobnosti	82
3.3.2. Typový opis osobnosti	83
3.3.3. Črtový opis osobnosti	87
3.3.4. Big five – dimenzie opisu osobnosti	89

3.4. Štruktúra osobnosti.....	89
3.4.1. Temperament	90
3.4.2. Schopnosti	90
3.4.3. Charakter	91
3.5. Dynamika osobnosti	93
3.6. Teórie osobnosti.....	93
3.6.1. Psychoanalytické a nepsychoanalytické teórie	93
3.6.2. Behaviorálne a nebehaviorálne teórie osobnosti	99
3.6.3. Humanistické teórie osobnosti	101
3.6.4. Existenciálne teórie a koncepcia osobnosti v logoteórii Frankla a nooteórii Popielskeho	104
3.7. Aplikácia psychológie osobnosti v zdravotníctve	106
4. Sociálna psychológia (E. Sollárová, M. Verešová)	110
4.1. Vybrané súčasné teórie sociálnej psychológie.....	110
4.1.1. Teórie učenia	110
4.1.2. Kognitívne teórie	111
4.1.3. Motivačné teórie	112
4.1.4. Teórie rozhodovania	113
4.1.5. Teórie sociálnej výmeny	113
4.1.6. Teórie rolí	114
4.2. Sociálna percepcia	114
4.2.1. Zdroje sociálnej percepcie	114
4.2.2. Zložky sociálnej percepcie	115
4.2.3. Atribúty a prvé dojmy	115
4.2.4. Interpersonálna príťažlivosť.....	118
4.3. Sociálna komunikácia	118
4.4. Postoje a predsudky.....	120
4.4.1. Stereotypy	122
4.4.2. Predsudky	122
4.4.3. Zmena postoja a teória konzistencie	125
4.5. Vybrané aspekty sociálneho správania.....	128
4.6. Sociálne prostredie – malá a veľká sociálna skupina	131
4.6.1. Dynamika malej sociálnej skupiny	132
4.6.1.1. Sociálny vplyv	132
4.6.1.2. Skupinové normy a skupinový tlak	135
4.6.1.3. Sociálna atmosféra v skupine.....	135
4.6.2. Štruktúra malej skupiny	136
4.6.2.1. Pozície a roly v skupine	137
4.7. Aplikácia sociálnej psychológie v zdravotníctve	138
5. Klinická psychológia (A. Juhásová, Z. Belovičová)	144
5.1. Predmet a postavenie klinickej psychológie v systéme psychologických vied.....	144
5.2. Stručná história a súčasnosť klinickej psychológie.....	144
5.2.1. Náčrt súčasných klinických prístupov.....	146
5.3. Náplň práce klinického psychológa, jeho profesiogram a inštitucionálne uplatnenie	149
5.4. Základné pojmy – zdravie, duševné zdravie, porucha, ochorenie, koncepcie „normality”	150
5.5. Aplikácia klinickej psychológie v zdravotníctve	151
5.5.1. Osobnosť pacienta	152
5.5.1.1. Osobnosť pacienta a vznik ochorenia	153
5.5.1.2. Osobnosť pacienta a zvládanie ochorenia	156
5.5.1.3. Osobnosť pacienta a prežívanie ochorenia	159
5.5.2. Úloha zdravotníckeho personálu pri práci s chorým	166
6. Psychologický výskum v zdravotníctve (T. Sollár)	169
6.1. Základné pojmy metodológie kvantitatívneho psychologického výskumu	171
6.2. Základné pojmy metodológie kvalitatívneho psychologického výskumu	179
6.3. Hlavné kroky výskumného procesu	182
6.4. Hlavné témy etiky v psychologickom výskume	185
Literatúra	187